

Stichting Collectief Redichemse Waard

Beeldvormende avond - Stadszaal - 17 april 2025

Het Collectief wil meewerken aan aankoop en beheer van de Redichemse Waard.

- Waardmanschap: We zijn de ogen en oren van het gebied.
- Beheerteam: We zijn een actieve groep van vrijwilligers die, in afstemming met de eigenaar, diverse beheertaken kan uitvoeren.
- Eigenaarschap: Als natuurbeheerorganisatie eigenaar worden van (delen van) de Redichemse Waard. Daarvoor gaan we fondsenwerving

Natuurbeheer

- Knotten
- Fruitbomen snoeien
- Oevers opschonen
- Amfibieënpoelen onderhoud
- Heggen aanplanten
- Akkerranden
- Houtriffen (rivierhout aanleggen)
- Beheer hooiland
- Beheer natte dijkvoet

Voorlichting en Educatie:

- Waarde Wandelingen
- 1000 soortendagen
- Monitoring flora en fauna
- NME voor scholen
- Naschoolse opvang
- Informatiepanelen
- Plukbos

Recreatie:

- Paden onderhouden
- Strandje schoonhouden
- Bebording nalopen
- Bankjes en informatiepaneel
- Cultuurhistorie zichtbaar maken
- Doortrekken klompenpad naar Beusichem

Dank voor uw aandacht

De Redichemse Waard
zo mooi kán het worden!
kievit
grutto
culemborg
amfibieën
bloemrijk hooiland
nevengeul
vloedvlakte
boerenlandhek
informatiepaneel
hoogstamboomgaard
limousin koeien
meidoornhagen
beverburcht
vogeltelpost
de terp met archeologie
kanosteiger
vogelkijkscherm
sportvissers
speelnatuur
picknickplaats en zwemstrandje
steiger watersporters
sportduikers
roeiers
helder en diep water vol leven
zeilers
rivierduinen
haas
broedwand
konikpaarden
zeearend
ijsvogel
oeverzwaluw
tureluur
Toekomstvisie van Collectief Redichemse Waard samen met heel veel Culemborgers
Wát als iedereen vrij mag dromen over een ideale Redichemse Waard? Vijf jaar geleden hebben veel Culemborgers ideeën aangedragen die een inspiratiebron waren voor een toekomstvisie. Een streefbeeld om te inspireren, de dialoog aan te gaan, voor te vechten en aan te werken.
Illustratie: Inge van Noortwijk

RL WOENSDAG 16 FEBRUARI 2022

Collectief Redichemse Waard komt met plan voor meer natuur, picknickplaats en vloedvlakte

Dromen over 'de afgraving'

Nu kun je er wandelen, vissen en zwemmen. Maar er kan veel meer in en rond de Redichemse Waard in Culemborg, zeggen belangengroepen. Dit zijn hun ideeën.

Bram van Schaik
Culemborg

Een vloedvlakte of overstroomgebied waar nu nog mais wordt verbouwd. Een speelterrein en picknickplaats bij wat nog steeds een sober strandje is en de natuur terug op de eveneens door mais overgenomen landtong. Het zijn enkele toekomstdromen over de Redichemse Waard, een veelbesproken gebied in de uiterwaarden bij Culemborg.

Deze dromen zijn nu zichtbaar in een vrolijk geïllustreerde flyer. Collectief Redichemse Waard, waarin zes organisaties samen optrekken, brengt hiermee het ideale toekomstplan in beeld voor het gebied waarover iedereen wel een mening heeft, maar waarvan nog niemand exact van weet hoe ermee om te gaan.

„Gevoelsmatig is het collectief eigendom", zegt burgemeester Gerdo van Grootheest nadat hij afgelopen zaterdag ter plekke de eerste flyer, ingelijst en wel, in ontvangst heeft genomen. Hij weet ook dat de eigendomskwestie iets ingewikkelder ligt, maar houdt zich diplomatiek op de vlakte. Wel zegt hij: „Dat die toekomstvisie er nu is komt door de voortdurende positieve inzet van het collectief. Die zijn van actiegroep doorgegroeid naar gesprekspartner."

Namens het collectief zijn Magda Bruin en Stefan Claessens met een grote groep vrijwilligers wilgen aan het knotten. „Het is voor het eerst dat dit op een verantwoorde manier gebeurt. We doen het gefaseerd, elk jaar een derde van de ongeveer honderd bomen die hier staan. Zodat vogels die er hun nest maken niet in één klap alles kwijt zijn." Het feit alleen al dat ze hier bezig kunnen, noemen ze pure winst. Bruin: „Zoals het ook winst is dat het groenbeheer voortaan op ecologische basis plaatsvindt."

Zandput

Slechts weinigen in Culemborg hebben het over 'Redichemse Waard'. Het gebied ten oosten van de stad staat sinds jaar en dag bekend als 'de afgraving.' Want afgegraven is er, tot een grote, in het midden tientallen meters diepe zandput ontstond. Die nadien weer als stortplaats diende voor bouwafval en meer spullen die je tegenwoordig niet meer ongestraft kunt dumpen.

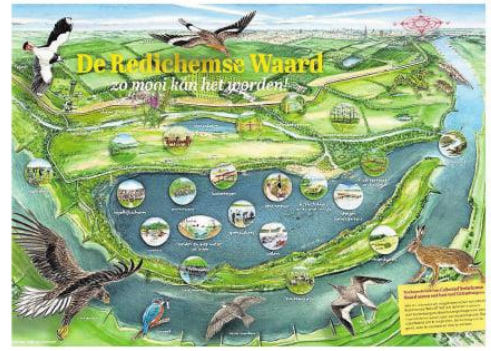
Het gebied, inclusief de plas, is grotendeels eigendom van Culemborgse ontwikkelaar Bert Sanderse. De gemeente Culemborg heeft de paadjes en een lapje grond met strandje in bezit, en aangrenzend heeft Rijkswaterstaat belangen. De plek leent zich voor uitermate goed voor zwemmen, wandelen, vissen, varen en duiken en wordt zodanig al tientallen jaren veelvuldig gebruikt, ook al ontbreekt het aan basisvoorzieningen.

Eigenaar Sanderse gedoogde veel, tot er te veel werd vernield en hij hekken plaatste zodat auto's er niet meer op konden. Dat was nog te billijken, maar het beheer – of het ontbreken daarvan – werd minder gewaardeerd. Weilanden werden maisakkers, de natuurwaarden holden achteruit. En toen een jaar of twaalf terug plannen werden ontvouwd om de zandput te verondiepen met vervuild slib schoten inwoners in de weerstand.

Het borrelde in de samenleving, die voelde dat het met het waardevolle gebiedje de verkeerde kant op ging terwijl de gemeente amper iets kon doen. Toen enkele jaren later het college ook nog eens voorstelde de erfpachtovereenkomst op te zeggen, waardoor de zeggenschap nihil zou worden, was het voor een aantal mensen en organisaties het sein de krachten te bundelen in Collectief Redichemse Waard en hard op de rem te trappen.

Mede dankzij de vasthoudendheid en opbouwende inbreng van het collectief is al weer enkele jaren overleg tussen de diverse betrokken partijen. „Het gebied heeft het stempel natuur, alleen is het geen natuur met die maisvelden", zegt Bruin, die hoop heeft op een goede afloop. „De wethouder is inmiddels in gesprek met de provincie met als doel de grond op te kopen."

▲ **Vrijwilligers knotten wilgen bij de Redichemse Waard.** FOTO WILLIAM HOOGTEYLING

▶ **De folder van het Collectief Redichemse Waard** EIGEN FOTO

Neem vooral ook een folder mee met ons verhaal!

De Redichemse Waard

Kom genieten van Culemborgs mooiste natuurgebied

Ontdek hoe dit gebied nog mooier kan worden!
Mét toekomstvisie

Waarom deze folder?

Deze folder is bedoeld om te informeren over de waarde van de Redichemse Waard. Vroeger, nu, en vooral straks. Het Collectief Redichemse Waard droomt van een mooi, veilig en beschermd gebied waar de natuur weer de ruimte krijgt die het verdient. Opengevouwen biedt deze folder een streefbeeld voor de toekomst. Een droom die werkelijkheid kan worden als we ons er samen voor inzetten.

Doe mee

Landschap om te koesteren

De Redichemse Waard is een uiterwaard in een wijde bocht van de rivier de Lek. Door zandwinning in de jaren '60 en '70 is een diepe plas ontstaan. De graslanden en akkers eromheen zijn in gebruik als boerenland. De strook land tussen rivier en plas (de landtong) bestaat uit hoge rivierduinen, die deels zijn bedekt met stuivend zand uit de rivierbedding. De waard is grotendeels omgeven door een zomerkade en bestaat uit een vrij open landschap met wat haagbeplanting van elzen, meidoorn, wilgen en fruitbomen. De Redichemse Waard is onderdeel van het Nationaal Landschap Rivierenland en het Gelders Natuur Netwerk. In het boerenland ligt een opgave voor natuurontwikkeling en natuurinclusieve landbouw.

Waardevolle natuur

442 soorten planten en dieren noteerden we in 2019 op één soortenteldag. Er valt hier voor natuurliefhebbers dus heel wat te beleven. Op de plas zijn, zeker 's winters, grote aantallen eenden, meerkoeten, futen en dodaarzen aanwezig. Ook is het een slaapplaats voor meeuwen en ganzen. IJsvogeltjes vissen vanaf overhangende takken in het heldere water en bevers bouwen er een burcht. De oevers vormen een belangrijk leefgebied voor de plasrombout, een zeldzame libellensoort. De ooibosjes rond de plas en heggen in het boerenland zijn het broedgebied voor steen- en ransuil. Het rivierduin op de landtong was een plantenparadijs dat verloren is gegaan door intensief agrarisch gebruik. Vroeger kwamen hier bijzondere planten als veldsalie en rode bremraap voor. Wel groeit in deze waard nog steeds de zeldzame weidegeelster. Onderzoek wijst uit dat zaden van verdwenen planten nog volop in de bodem zitten. Veel soorten kunnen daarom weer terugkomen.

Collectief Redichemse Waard

Het Collectief bestaat nu uit zes verenigingen en stichtingen, actief in Culemborg. We vertegenwoordigen iedereen die geniet van de Redichemse Waard, zoals zeilers, roeiers, zwemmers, vissers, wandelaars en scholen. We wijzen al jaren op het belang van deze uiterwaard voor natuur, landschap, recreatie en cultuurhistorie. Deze zes lokale clubs maken een vuist tegen ontwikkelingen die de Redichemse Waard bedreigen. Daarnaast voeren we de dialoog en werken we samen met gemeente en bloot eigenaar (liefst met elke relevante partij die daarvoor openstaat) om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Die is er nog niet, maar stap voor stap komen we er wel.
Zeker met uw steun!

Volop recreatiemogelijkheden

Al sinds het ontstaan van de zandwinplas is de Redichemse Waard een geliefd recreatiegebied. Wandelaars waarderen het afwisselende landschap en het Klompenpad dat hier loopt. En de plas is op warme dagen heel populair vanwege het zwemstrand. Veel kinderen hebben er veilig leren zeilen, roeiers vinden er beschut water, hengelaars genieten er van de rust en sportduikers vinden er diep en helder water.

Doe mee!

Iedereen kan helpen om de Redichemse Waard nóg mooier te maken. Hoe? Vijf ideeën:

1 Sluit je aan bij de groep vrijwilligers die helpt bij knotten, fruitboomonderhoud, hooien en zwerfvuil opruimen.
2 Word Klompenpadvrijwilliger en help mee om deze mooie wandelroute te onderhouden en te verbeteren.
3 Organiseer als school een uitje en laat kinderen dit mooie gebied ontdekken.
4 Ga mee met een van onze Waarde Wandelingen onder leiding van een gids.
5 Steun ons met een gift!

Contactgegevens
Collectief Redichemse Waard
Voorzitter: Magda Bruin
Tel: 06-12767919

Voor een gift
NL92 TRIO 0338 704 825
t.a.v. Stichting Collectief Redichemse Waard

Voor actuele informatie en acties
https://www.facebook.com/Redichemse.Waard of
collectief.redichemsewaard@gmail.com

Een lange geschiedenis

Al in het begin van de jaartelling woonden er mensen in dit gebied. Er zijn zelfs aanwijzingen van Romeinse overblijfselen aangetroffen. En in de vroege middeleeuwen lag in deze contreien het dorpje Redichem, dat later verzwolgen werd door de rivier. De hooggelegen 'Gallichweert' in de Redichemse Waard werd nog wel gebruikt voor terechtstellingen. Galg en rad stonden zichtbaar voor iedereen die over de rivier voorbij voer. Op een kaart van Perrenot uit 1761 is de galg te zien. Wat nu nog opvalt, is de terp in de Redichemse Waard. Daar stond tot in de jaren 50 nog een boerderij.

Colofon
Illustratie: Inge van Noortwijk, Tekst: Collectief Redichemse Waard, Fotografie: Stefan Claessens, Opmaak: Hans Bassa